Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на образованието и науката	**Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации**
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Веселина Ганева - директор на дирекция „Международно сътрудничество“ в Министерството на образованието и науката	**Телефон и ел. поща:** Тел.: 02 9217 495 e-mail: v.ganeva@mon.bg

1.Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „От Европейската комисия е констатирана необходимост в Закона за признаване на професионални квалификации да бъдат транспонирани някои разпоредби на Директива (ЕС) 2018/958 на Европейския парламент и на съвета от 28 юни 2018 година относно проверката за пропорционалност преди приемането на ново регулиране на професии“

В ход е процедура за нарушение № 2021/2026 срещу Република България за неизпълнение на задълженията по някои разпоредби на Директива (ЕС) 2018/958 на Европейския парламент и на съвета от 28 юни 2018 година относно проверката за пропорционалност преди приемането на ново регулиране на професии (Директивата 2018/958), които се отнасят за извършването на предварителна оценка на пропорционалността, преди въвеждането на нови или изменението на действащи законови, подзаконови или административни разпоредби, с които се ограничава достъпът до или упражняването на регулирани професии.

Законът за признаване на професионални квалификации урежда условията и реда за признаване на професионални квалификации, придобити в други държави членки и в трети държави, с цел достъп и упражняване на регулирани професии[1] в Република България, условията и реда за частичен достъп

[1] *Съгласно § 1 от ДР на Закона за признаване на професионални квалификации "Регулирана професия" е професионална дейност или съвкупност от професионални дейности, включена в Списъка на регулираните професии в Република България, която е от обществена значимост и/или е от съществено значение за живота и здравето на хората и достъпът до която е подчинен на законови, подзаконови или административни разпоредби относно: а) притежаването на специфична професионална квалификация, или б) правоспособност, или в) членство в професионална организация, работеща за поддържане на високо равнище в съответната професионална област, за осъществяването на което е получила специфично признаване от държавата.*

до упражняване на регулирана професия и признаването на стаж за усвояване на професията в друга държава членка, както и **правилата за извършване на оценка на пропорционалността** преди въвеждането на нови или изменението на действащи разпоредби в законов, подзаконов или административен акт, с които се ограничава упражняването или достъпът до регулирани професии.

В Директива 2018/958 се установяват правила за обща рамка за извършване на оценки на пропорционалността преди въвеждането на нови или изменението на действащи законови, подзаконови или административни разпоредби, с които се ограничава достъпът до или упражняването на регулирани професии, с цел да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар[2], като същевременно се осигурява високо равнище на защита на потребителите. Тя се прилага спрямо законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите членки, с които се ограничава достъпът до дадена регулирана професия или нейното упражняване, или един от начините на упражняване, включително използването на професионално звание и разрешените професионални дейности във връзка с такова звание, които попадат в обхвата на Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации. Това се отнася до всички разпоредби, с които се въвеждат нови изисквания или се изменят изисквания, ограничаващи достъпа до дадена регулирана професия или нейното упражняване, независимо от националните органи, които имат правомощия да регулират, или от вида или статута на това регулиране.

По силата на Директивата относно проверка за пропорционалност преди приемането на ново регулиране на професии от държавите членки се изисква да гарантират, че всички въвеждани от тях изисквания за професиите са необходими и балансирани. В Директива 2018/958 се предвижда набор от критерии за предотвратяване на ненужно обременителните национални разпоредби, които може да затруднят достъпа на квалифицирани кандидати до широк кръг от професии в друга държава членка или упражняването им от такива кандидати. Директивата е мощен инструмент за улесняване на достъпа до регулирани дейности от специалисти и упражняването им в целия Европейски съюз (ЕС).

Правилата засягат много европейци: около 50 милиона души (22% от европейската работна сила) упражняват професия, достъпът до която е ограничен само до лица със специални квалификации или за която е защитено използването на определено звание, например адвокати или фармацевти. Често съществуват и особени изисквания за начина на упражняване на професията, например ограничения по отношение на лицата, които може да притежават акциите на такива дружества, или за начина на рекламиране на тези услуги. Въвеждането на разпоредби, които са

[2] *Чл. 26 от ДФЕС: „Съюзът приема мерките, предназначени за установяване или осигуряване на функционирането на вътрешния пазар, съгласно съответните разпоредби от договорите. Вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали е осигурено в съответствие с разпоредбите на договорите.“*

обосновани и пропорционални (съразмерни с целта), води до конкретни ползи за европейските граждани – както за специалистите, така и за потребителите.

Комисията е изпратила допълнителни официални уведомителни писма до Австрия, **България,** Гърция, Кипър, Латвия, Нидерландия, Словакия, Унгария, Франция, Хърватия и Чехия и официално уведомително писмо до Естония, **изисквайки от тях да извършват предварителна оценка на пропорционалността, преди да въвеждат разпоредби за регулиране на професии чрез изменения, приемани от парламентите.**

По отношение на България допълнително уведомително писмо от Европейската комисия е постъпило на 15.02.2023 г., като в него са изложени констатациите на Комисията по отношение на неизпълнение на задължения по чл. 2, параграф 1 от Директива 2018/958/ЕС. Следва да се уточни, че през 2021 г. е получено уведомително писмо с препоръки за транспониране на разпоредби на директивата, по което България е предприела стъпки и е отговорила на констатациите, като са извършени изменения и допълнения в Закона за признаване на професионални квалификации. Настоящото уведомително писмо от 15.02.2023 г. съдържа допълнителни изводи на Европейската комисия за неизпълнения на някои задължения по Директивата, които България следва да изпълни и предприеме целенасочени стъпки по изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации.

В постъпилото допълнително уведомително писмо се посочва, че повечето от разпоредбите на Директивата са отразени в нововъведените разпоредби на чл. 23а-23е от изменения Закон за признаване на професионални квалификации, като се следва общ модел, при който понятието „държавите членки“ е заменено с „органът по признаване“[3]. Указва се, че Европейската комисия не може установи никакви национални мерки за транспониране, които да обхващат разпоредбите, произхождащи от националния парламент, т.е. законодателство, инициирано от един или повече членове на парламента или от групи или партии в парламента (парламентарни инициативи). По-конкретно Комисията отбеляза, че не е достатъчно ясно дали новият член 23а, алинея 1 от Закона за признаване на професионални квалификации ще обхваща проекти на актове, изготвени от органи, различни от съответните „органи по признаване“, включително парламентарни инициативи. [4]

Оценките на пропорционалност, изисквани съгласно член 2, параграф 1 от Директивата, трябва да съставляват неделима част от процеса, който предшества внасянето или изменението на съответните законови, подзаконови или административни разпоредби. Въпреки че България е тази, която трябва да реши кои национални органи следва да отговарят за извършването на оценки на

[3] § 1, т. 6 от ДР на Закона за признаване професионалните квалификации: "Орган по признаване" е органът в Република България, оправомощен да приема заявления и да взема решения по признаване на професионални квалификации за упражняване на регулирана професия.

[4] Чл.87, ал. 1 от Конституцията на Република България гласи, че право на законодателна инициатива имат всеки народен представител и Министерският съвет.

пропорционалността на измененията от страна на парламента преди приемането им, Комисията не е установила никакво правно основание за това задължение в законите, за които е изпратено уведомление от страна на българските органи. Независимо от това, че разпоредбите на Закона за признаване на професионални квалификации възлагат на „органите по признаване“ задачата да извършват оценките, законът не съдържа достатъчно ясна и подробна правна рамка по отношение на взаимодействието между парламента (и неговите органи) и „органите по признаване“ не само във връзка с предложения или внесен в парламента проект на законодателен акт, но и с измененията от страна на парламента, предлагани за приемане в хода на законодателната процедура. Съответните процесуални и материалноправни мерки по този въпрос обаче са абсолютно необходими, когато „органите по признаване“, извършващи оценки на пропорционалността, не са органите, които предлагат или приемат съответните изменения.

На база гореизложените заключения Комисията е счела, че България не е изпълнила задълженията си по член 2, параграф 1 от Директивата, доколкото националните мерки за транспониране не обхващат разпоредби, приети вследствие на изменения от страна на парламента, и следователно нито една от националните разпоредби, транспониращи материалноправните разпоредби на Директивата, не би била приложима за такива изменения.

Поради това в допълнителното уведомително писмо от 15.02.2023 г. Европейската комисия приканва българските органи да пояснят по какъв начин националното право гарантира, че измененията от страна на парламента са обхванати от произтичащите от Директивата задължения или в противен случай да изменят съобразно с това националните мерки за изпълнение или да приемат други подходящи мерки, за да се гарантира съответствие с член 2, параграф 1 от Директивата.

С оглед на стартиралата процедура за нарушение за България възниква задължение да предприеме конкретни стъпки по привеждане на националното законодателство в съответствие с разпоредбите на Директива 2018/958.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Необходимата регулация не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Директивата е акт, който обвързва по отношение на постигането на даден резултат държавите - членки, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и средствата за постигане на този резултат. За разлика от регламента, който се прилага директно във вътрешното законодателство на държавите членки, веднага след влизането му в сила Директивата **не се прилага пряко** в държавите членки, тя първо трябва да се **транспонира** в националното законодателство, преди да се приложи във всяка държава членка. Националният законодателен орган трябва да приеме

акт за транспониране на Директивата, с който вътрешната нормативна уредба се привежда в съответствие с целите, определени в нея.

В конкретния случай проблемът е от такова естество, че е наложително да се осъществи регулация в действащата нормативна уредба, като се транспонират някои разпоредби на Директива 2018/958 и по този начин се изпълнят препоръките на Европейската комисия. В този смисъл е невъзможно проблемът да се реши, без да се засегне настоящата нормативна рамка.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Следва да се предприемат стъпки за транспониране на някои разпоредби на Директива 2018/958 във вътрешното законодателство и в частност в Закона за признаване на професионални квалификации.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цел:

Целите, които се преследват с изменението и допълнението на нормативния акт, са следните:

- Да се отстрани съществуващото към момента и констатирано от Европейската комисия неизпълнение на някои разпоредби на Директива 2018/958;
- Нормативната промяна да създаде условия за закриване на процедура за нарушение № 2021/2026 срещу Република България за неизпълнение на задължения по някои разпоредби на Директива 2018/958 относно проверката за пропорционалност преди приемането на ново регулиране на професии;
- Нормативната промяна да осигурява синхрон между разпоредбите на националното и европейското законодателство по отношение на извършването на оценки на пропорционалността преди въвеждането на нови или изменението на действащи законови, подзаконови или административни разпоредби, с които се ограничава достъпът до или упражняването на регулирани професии;
- Да се прецизират и усъвършенстват разпоредбите на Закона за признаване на професионални квалификации.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Вземайки предвид спецификата на разглеждания проблем и обществените отношения, регулирани от нормативния акт, то следва да се изтъкне, че въздействието от предприетите промени ще обхване изключително широк кръг заинтересовани лица, както следва:

- Гражданите на държавите членки и на трети държави, които са придобили професионални квалификации в други държави членки и в трети държави и желаят да упражняват

регулирана професия в Република България като самостоятелно заети или като наети лица;[5]

- Студентите, обучаващи се по професионални направления и специалности от регулираните професии във висши училища в Република България, страните - членки и трети страни като лица, които в перспектива ще имат възможност да упражняват регулирана професия;
- Съставителят на акта, на който се вменяват функции по оценка на пропорционалността в съответствие със Закона за признаване на професионалните квалификации при въвеждането на нови или изменението на действащи разпоредби в законов, подзаконов или административен акт, с които се ограничават упражняването или достъпът до регулирана професия;
- Пребиваващите в Република България като потребители, пряко заинтересовани от успешното функциониране на единния пазар на услуги, който е решаващо значение за икономиката на ЕС.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 означава да не се предприемат абсолютно никакви действия, които да са адресирани към разрешаване на описания по-горе проблем. В конкретния случай това означава, че няма да бъдат изпълнени констатациите на Европейската комисия по отношение на стартирала процедура за нарушение № 2021/2026 срещу България за неизпълнение на задължения по чл. 2, параграф 1 от Директива 2018/958. Това от своя страна ще доведе до продължаване на производството за установяване на нарушение на следващ етап, което ще се отрази негативно по отношение на страната. Освен това няма да бъдат отстранени установените пропуски в националната нормативна уредба, като по този начин не би могло да се стигне до синхронизиране на вътрешната уредба с правото на ЕС. В този ред на мисли следва да се напомни, че ЕС е правова общност, която се базира на общи ценности, споделяни от държавите членки. В самата му основа са залегнали прилагането и осигуряването на съблюдаването на правото на ЕС и зачитането на върховенството на закона. Правото е най-големият актив на ЕС, чрез който той предоставя ползи за хората, предприятията и околната среда. Принципът

[5] *По данни на Европейската комисия около 50 милиона души – 22% от европейската работна сила упражняват професия, достъпът до която е ограничен само до лица със специални квалификации или за която е защитено използването на определено звание, например адвокати или фармацевти.*

на предимство на правото на ЕС се основава на принципа на равенство пред договорите. Той гарантира равни права за всички в целия ЕС, което означава, че всички разпоредби следва да имат еднакъв смисъл и да се прилагат по един и същ начин във всички държави членки.

Липсата на правилно прилагане на разпоредбите на ЕС относно проверките за пропорционалност в крайна сметка би могла да постави работниците[6] и потребителите в неблагоприятно положение, да попречи на развитието на иновативни услуги или дори да причини недостатъчен достъп до важни услуги.

Гореизложеното води до изводът, че избора на разглеждания вариант на действие не би отстранил надлежно констатираните от Европейската комисия пропуски в националното законодателство и конкретно в Закона за признаване на професионалните квалификации. Непредприемане на конкретни действия при официално отправени препоръки за такива ще доведе от неблагоприятни последици за България. Производството за установяване на нарушение ще премине на следващ етап, което в крайна сметка би могло до доведе до финансови санкции за страната. Също така с евентуално бездействия България ще накърни своя имидж пред Съюза и останалите страни членки.

На база анализа на наличните данни следва да се обобщи, че вариант 1 не е препоръчителен за решаване на идентифицирания проблем. Прилагането му би задълбочило в негативен аспект текущото положение.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай на запазване на текущото положение няма да се изпълнят предписанията на Европейската комисия. Следователно няма да се закрие започналата срещу България процедура за нарушение № 2021/2026. Производството срещу страната ще продължи, което носи след себе си риск както за финансови, така и за имиджови негативни последици.

Няма да се стигне до усъвършенстване на разпоредбите на Закона за признаване на професионалните квалификации, което ще се отрази неблагоприятно и по отношение на адресатите на нормативния акт, които с оглед спецификата на обществените отношение са изключително широк кръг лица.[7]

---

[6] В чл. 45 от ДФЕС се посочва, че свободното движение на работници се гарантира в рамките на Съюза. Тази свобода на движение налага премахването на всякаква дискриминация, основаваща се на гражданство, между работниците от държавите - членки, що се отнася до заетост, възнаграждение и други условия на труд.

[7] Чл. 2 от Закона за признаване на професионални квалификации: „Законът се прилага за гражданите на държави членки и на трети държави, които са придобили професионални квалификации в други държави членки и в трети държави и желаят да упражняват

С евентуален избор на разглеждания вариант на действие няма да има гаранция за правилното функциониране на вътрешния пазар и няма да може да се осигури високо равнище на защита на потребителите.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Несинхронизираната и неусъвършенстваната уредба на обществените отношения, които Законът за признаване на професионалните квалификации регулира, ще се отразят негативно по отношение на МСП, тъй като те са заинтересовани от правилата по отношение на признаване на професионални квалификации. Признаването на професионалната квалификация предоставя достъп до съответната регулирана професия в Република България, като лицата, преминаващи през тази процедура, са потенциални служители на МСП.

Действието на правила за извършване на оценки на пропорционалността преди въвеждането на нови или изменението на действащи законови, подзаконови или административни разпоредби, с които се ограничава достъпът до или упражняването на регламентирани професии, които не са хармонизирани с европейските, ще се отрази по негативен начин на всички страни, по отношение на които Законът разпростира действието си, в това число и МСП.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации.“

В отговор на идентифицирания проблем се предлага да се приеме Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионалните квалификации. Регулацията се налага с оглед наличната процедура за нарушение № 2021/2026 за неизпълнение от страна на България на някои разпоредби от Директива 2018/958/ЕС. Описание на конкретните забележки от страна на Комисията е изложено в раздел „Проблеми за решаване“.

С приемането на предложените промени в нормативната уредба ще се отстранят изведените в допълнителното уведомително писмо от Европейската комисия заключения за неизпълнение на разпоредби, касаещи правилата за извършване на оценка на пропорционалността преди въвеждането на нови или изменението на действащи разпоредби в законов, подзаконов или административен акт, с които се ограничават упражняването или достъпът до регулирани професии. По този начин ще се създадат условия за пълното уеднаквяване между националната и европейската правна рамка по отношение на правилата за оценка на пропорционалността.

регулирана професия в Република България като самостоятелно заети или като наети лица.“

Свободното движение на работници, свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги са основни принципи на вътрешния пазар, залегнали в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Поради това националните правила, с които се урежда достъпът до регулирани професии, не следва да представляват необоснована или непропорционална пречка за упражняването на тези основни права. В Директива 2018/958 е посочено, че принципът на пропорционалност е един от общите принципи на правото на Съюза. Директивата има за цел да предотврати ненужните пречки за достъпа до и упражняването на регулирани дейности от специалисти, като изисква от държавите членки да оценяват пропорционалността на всяко ново регулиране на професии въз основа на общ набор от критерии, преди това регулиране да бъде прието.

Синхронизирането и правилното прилагане на законодателството ще спомогнат за предотвратяване или премахване на непропорционалните пречки в рамките на единния пазар на ЕС.

Предложените изменения и допълнения в Закона за признаване на професионални квалификации са насочени към пълното синхронизиране на нормативния акт с Директивата, съответно със законодателството на останалите страни членки. Чрез редакцията се цели по-пълна и прецизна уредба на нормативния акт и в частност на процедурата по извършване на оценка на пропорционалността.

С настоящия законопроект се отразяват бележките на Европейската комисия, като се дава яснота кой е компетентен да извършва оценка на пропорционалност преди въвеждането на нови или изменението на действащи разпоредби в законов, подзаконов или административен акт, с които се ограничават упражняването или достъпът до регулирана професия. Разработеният проект на Закон предвижда навсякъде в относимите разпоредби (чл.23а - 23е) „органът по признаване“ да се замени със **„съставителят на акта“.** По този начин ясно се регламентира на кои орган е вменена компетентност и задължение да извърши оценка на пропорционалност. Това е органът, съставител на акта, който при въвеждането на ограничителни разпоредби за упражняване или достъп до регулирана професия ще следва да извършва оценка според правилата по чл. 23а – 23 е от Закона за признавана на професионалните квалификации. Измененията отговарят на бележките от Европейската комисия, внасят пълнота и яснота по отношение на процедурата по извършване на оценката.

С предвидените промени се изменят и допълват проблематичните разпоредби на Закона, като по този начин ще се стигне до пълно съответствие с текстовете на Директива 2018/958. В чл. 23а от Закона за признаване на професионалните квалификации се изменя алинея 6 и се създава нова алинея 7. С това се регламентира възможност за съставителя да извършва оценка на пропорционалността и на действащи разпоредби, ако се окаже необходимо те да бъдат преразгледани.

Промените, инициирани с подготвянето на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации, ще прецизират и усъвършенстват разпоредбите от нормативния акт, които се отнасят до извършването на оценка на пропорционалността. Ще се отстранят констатираните от Европейската комисия нарушения и ще се хармонизират вътрешните и европейските правни норми в областта.

С оглед на гореизложеното прилагане на мерките, предвидени за изпълнението на Вариант 2, ще решат възникналия проблем. В този смисъл се препоръчва изборът и приложението му.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се създадат необходимите предпоставки за закриване на процедура за нарушение № 2021/2026 срещу Република България за неизпълнение на задължения по някои разпоредби на Директива 2018/958 относно проверката за пропорционалност преди приемането на ново регулиране на професии;

Ще се уеднакви националната и европейска правна рамка в областта, като по този начин ще се улесни правилното функциониране на вътрешния пазар и същевременно се осигури високо равнище на защита на потребителите.

С ясната и уредена процедура по оценка на пропорционалността се гарантира, че при приемането на нови или изменението на действащи разпоредби в законов, подзаконов или административен акт, с които се ограничава упражняването или достъпът до регулирана професия, няма да се въвеждат разпоредби на пряка или непряка дискриминация, основана на гражданство или на място на пребиваване.

Ще се санира наличната неяснота и непълнота по отношение на това кой орган извършва оценката при законодателни инициативи от Парламента. С предвидените изменения въпросът се урежда, като съставителят на акта е отговорен да се съобрази с критериите за оценка и да извърши такава.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

МСП са двигателят на европейската икономика. Те са движеща сила на създаването на работни места и на икономическия растеж и осигуряват социална стабилност. Девет от всеки 10 предприятия са МСП, като те създават 2 от всеки 3 работни места. МСП са основен фокус на политиката на ЕС, като се има предвид тяхното значение за икономиката на Европа. В условията на единен пазар без вътрешни граници и стопанска среда, която става все по-глобализирана, особено важно е правилата, касаещи пряко или косвено МСП, да са напълно уеднаквени и равнопоставени. Липсата на такива би могла да доведе до различно третиране на МСП, което е в противоречие на основните принципи на ЕС.

С приемане на предвидените изменения в Закона за признаване на професионалните квалификации ще, се въздейства положително върху МСП. Лицата, минаващи през признаване на

професионална квалификация са потенциални служители в предприятията. В този смисъл наличието на ясни, прецизни, недискриминационни и уеднаквени с европейските разпоредби ще се отрази благоприятно на МСП.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“

Описание:

Вариант 3 означава да се запази съществуващата нормативна уредба, като се приложат нерегулаторни мерки. С оглед спецификата на възникналия проблем, мерки от такова естество не биха дали нужния резултат. Разглежданият проблем е свързан с транспониране на разпоредби от Директива 2018/958 във вътрешната нормативна уредба и за решаването му е нужно да се извърши промяна в действащото законодателство и по-конкретно в Закона за признаване на професионалните квалификации. Прилагането на вариант с нерегулативни мерки не би отговорил на поставените цели.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариант 3 няма да има позитивни отражения за нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В този случай няма да се изпълнят предписанията на Европейската комисия. Следователно няма да се закрие започналата срещу България процедура за нарушение № 2021/2026. Производството срещу страната ще продължи, което носи след себе си риск както за финансови, така и за имиджови негативни последици.

Няма да се стигне до усъвършенстване на разпоредбите на Закона за признаване на професионалните квалификации, което ще се отрази неблагоприятно и по отношения на адресатите на закона, които с оглед спецификата на уредените от нормативния акт обществени отношение са изключително широк кръг лица.

С евентуален избор на разглеждания вариант на действие няма да има гаранция за правилното функциониране на вътрешния пазар и няма да може да се осигури високо равнище на защита на потребителите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Несинхронизирана и неусъвършенствана уредба на обществените отношения, които Законът за признаване на професионалните квалификации регулира, ще се отрази негативно по отношение на

МСП, тъй като те са заинтересовани от правилата по отношение на признаване на професионални квалификации. Признаването на професионалната квалификация предоставя достъп до съответната регулирана професия в Република България, като лицата, преминаващи през тази процедура, са потенциални служители на МСП.

Действието на правила за извършване на оценки на пропорционалността преди въвеждането на нови или изменението на действащи законови, подзаконови или административни разпоредби, с които се ограничава достъпът до или упражняването на регламентирани професии, които не са хармонизирани с европейските, ще се отрази по негативен начин на всички страни, по отношение на които Законът разпростира действието си, в това число и МСП.

Административна тежест: няма

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**	**Вариант 3 „Нерегулативна намеса“**
Ефективност	**Цел**: *синхронизиране на националното и европейското законодателство по отношение на извършване на оценка на пропорционалността*	3	1	3
Ефикасност	**Цел**: *синхронизиране на националното и европейското законодателство по отношение на извършване на оценка на пропорционалността*	3	1	3
Съгласуваност	**Цел**: *синхронизиране на националното и европейското законодателство по отношение на извършване на оценка на пропорционалността*	3	1	3

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации.“

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.

2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.

3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към признаване на професионални квалификации, придобити в други държави членки и в трети държави, с цел достъп и упражняване на регулирани професии в Република България. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми):

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление засяга МСП по начин, описан в разделите на съответните варианти на действие.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

◉ Да

○ Не

Приемането на нормативния акт произтича от правото на Европейския съюз и по-конкретно се отнася до транспониране на разпоредби на Директива (ЕС) 2018/958 на Европейския парламент и на съвета от 28 юни 2018 година относно проверката за пропорционалност преди приемането на ново регулиране на професии.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения: Допълнително официално уведомително писмо от Европейската комисия № C(2023)456 от 15.02.2023 г.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Директива 2018/958 (ЕС);
2. Закон за признаване на професионални квалификации;
3. Договор за функционирането на Европейския съюз;
4. Официален уебсайт на Европейския съюз.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Веселина Ганева, директор на дирекция „Международно сътрудничество“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 31.03.2023 г.

Подпис:

3/31/2023

X

Веселина Ганева
Директор на дирекция МС
Signed by: Veselina Dimitrova Ganeva